

DEO OPT. MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA, *

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

manè disputanda in Scholis Medicorum, die Jovis tertiâ

mensis Decembris Anno Domini M. DCC. LXVII.

M. JOSEPHO PHILIP,

Doctore Medico, Præside.

Dantur-ne Morbi salutare?

I.

INTEGRA valetudo, punctum fugax, quo rarè gaudet homo.

[a] Quin & h. bius etiam exc. citatorum qui ad summum bonitatis attingunt, periculosi, si in extremo co. stiterint; neque e. im possunt in eodem permanere, neque quiescere. Hominem igitur vel ab ejus ortu ad occasum utque contemplaturus, totum ferè dices à naturâ morbum. Quid mirum! Solidæ & fluidæ ex quibus constat partes. ab ordinationibus suis levi momento declives, indefinenti motu & labore illum exercent.

(a) Hippocr. Sect. 1. aph. 5

* Autore M. LUD. PET. LE HOC, 1729.

2

Ambientia corpora eam continuo offendunt. Undequaque impendent ipsi inopinata pericula. Hinc tum interiorum tum exteriorum hostium præda, sui perpetuo patitur detrimentum. Immane idcirco quot & quantis obnoxius sit morbis! Quot & quam furentibus, per-universum vitæ curriculum, jactetur procellis! Vix inchoatus parentum luit pœnas. Vagitibus suam signat nativitatem. Crescit ille? Crescunt & humanæ fortis incommoda. Dolorum ægitudinemque hospitium, in deterius præceps labitur senescens. Suos quælibet ætas patitur manes, donec tandem atra nox claudat tragædiam. Isthæc autem malorum ilias non artis medendi, sed rerum non naturalium, aut medentis culpâ; illæ quippe legitimo sui usu sanitatem largientes, abusu morbum, imò & mortem inferunt. Hic verò, nullius non morbi curationis satagens, irritando crabrones, ægro sæpè figit crucem. Sistat igitur aliquando pedem, sagax naturæ speculator, ne scyllam vitare cupiens, incidat in Charybdim. Haudquaquam damnosi sunt omnes morbi. Quandoque detrimentum in bonum vertitur.

I I.

LICET morbi, quibus affligitur corpus humanum, sint in solidis; fluidorum tamen peccamina causam agnoscunt. Cum enim morbus inordinatus sit Solidorum motus à quo functiones læduntur, omnique Solidorum motus à Fluidorum influxu pendeat, horum motus exlex functiones lædens, morbum efficiat necessum est. Ut igitur Fluida laudabili naturâ, copiâ & motu donata, bonorum omnium; sic à naturalibus hisce dotibus devia, omnium microcosmi malorum auctores habeto. Adcò verum sit Fluentis vim intus agere, insulamque per artus totam agitare molem, itaque ac reditu, universâ veluti radiatione, universum vivificare corpus. Hoc illius defectu, hæret immotum jaceretque iners & otiosum cadaver. Licet ipsi ac viventi eadem Solidorum sit configuratio & apparatus, nihil oscitans obire vitæ munia haud penes est illud; quia vitalis abest Fluentium potentia; nullus quippe solidorum à se ipsis motus; perennis verò Fluidorum motio. Quot viventis functiones, tot mirandi Fluidorum effectus. Conceptio, nutritio, accretio, omnia tandem vitæ munia. Fluidorum energię accepta referuntur. Ne solidas tamen viventis partes otiosas & inertes existima. Elatere, licet à Fluidis oriundo, gaudet quo perpetim oscillant, liquida pin-sunt, attenuant, urgent, & per omnem vel tenuissimorum tubulorum contextum longè-latèque transmittunt; sic Solida, depromptas à Fluidis vires, in Fluida vicissim exerunt, hæcque fugam semper molientia coercent. Porro quandiu pacatus, expeditus & facilis est Liquidorum influxus, tandiu viget à morbis incolumis homo. Verùm ubi primum ab *idiosyncrasi* aberrant, id est, vel copiâ, vel penuriâ, vel lentore, vel adulterino quodam sapore delinquant; tunc temporis exleges fiunt motus, & sæpè pessum abit animalis œconomia; at non antea solidis, quam priùs Fluidis inuritur labes, quâ quidem frequentius cruciantur legitima victus rationis nescii. Sed si hominis misera sors tulerit ut summâ valetudine frui nequeat, hoc saltem ipsi sit solatio, quod effectus contra naturam adcò felices aliquando suboriuntur, ut periculosa, imò & exitialia avertant mala.

I I I.

TANTA vis est humani corporis mechanisimi, ut si vitalis auræ multi sint exitus, innumeri dentur regressus ad sanitatem. Etenim mirabilis illa machinæ humanæ structura; Liquidorum Solidorumve motus perennes & reciproci, tot organorum, naturæ officinarum, coagmentatio & conformatio, mechanicæ tot musculorum dispositiones, ad omnem corporis actionem

comparatæ, venarum arteriarumque sanguinalium & lymphaticarum stupenda multitudo, infinita penè divisio, nervorum toto corpore pertinentium innumera complicationes, elicum, secretoriorum ac emissariorum ductuum tantus apparatus, tot sunt arma quorum ope sub omni morbo fit naturæ conamen, quo hostiles succos vel domet, vel abigat, vel eliminet. Interdum verò natura salutem ægrotantis moliens victoriæ prorsus impar, effectis viribus vincitur ipsa; hinc cujusslibet morbi triplex exitus. 1°. Ad sanitatem, cum malè morata liquida, præpollente Solidorum vi & robore, ad idiolyncrasiam reducuntur, aut per salutarem crism foras amandari se sinunt. 2°. Ad alium morbum gravio rem aut levio rem per *metastasm*, vel imperfectam crism; cum scilicet noxia liquida, nec subacta, nec penitus eliminata, Solidorum tamen elatere ad aliquam partem nobilio rem aut ignobilio rem transferuntur. 3°. Demum, & quidem infelicitè ad mortem; cum systaltica Solidorum virtus, pro deletrice Liquidorum qualitate, funditus corrui t. Dum autem primo & feliciori morbi exitu beari nequit æger, nec sub tertio lethali occumbit, se felicem fateatur, si devictâ mortis falce, gaudeat secundo morbi eventu, quo salutari *metaptosi*, exitiali morbo liberatus, in mitio rem alium inciderit. Sic secundarii morbi qui pristinam mutarunt sedem, sæpenumerò salutem asserunt. Nec minù se beater dicat is cujus natura, mediis etiam in ægrotationibus, ad sanitatem semper vergens, efficacì nifu, adversarios, malignosque humores, lethifera morbi semina, subegit, aut expulsi t fausta mali victrix.

I V.

SALUTARES fieri metastases, peiorumque morborum vitationes, haud stupefcer penès quem fuerit animalis æconomiz cognitio. Organorum enim compages & virtus hanc imposuerunt naturæ necessitatem, quâ totis viribus in morbidæ materiæ subactionem & ad incernicula propulsionem contenderet, aut saltem, utpote sagax medicatrix, à nobili parte ad ignobile eam ablegando, se sublevarer: sicque periculosioribus malis viscera omnia expederet ac tueretur. Cùm enim creatus fuerat homo non periturus, in se condit vitæ semina, quibus & morbum & mortem ipsam luctando, eluctari conatur; ita ut inter ipsamet necis pericula videatur ad vitam ordinatus, & etiam graviùs ægrotans, innato sibi vitali principio, mille modis ad sanitatem tendat. Hinc tot & tam variæ crises, tot & tam diversæ metastases, tot & tam inopinatæ morborum solutiones, quas omnes, bonis ægrotantium rebus successuras, tot salutes verè dixeris morbos in quibus annueadis, imò & nonnumquam provocandis, non minù versatur medentis industria, quam in illis avertendis nefas; fit quippe morbus aliquando morbi sanatio, inabsoluta quidem sub morbi transmutatione, aut adhuc vigente crisi; sed vitam morti proximam cum leviori & à periculo vacante morbo commutari, senescere existima. Salubre quidem est, ægrum ad nihilum mox recasurum, ab orci faucibus ereptum, in tuto collocari.

V.

AMBIGIS nunc hæresque dubius utrum sub statu morbosò quid salutaris esse possit? Hoc tamen non secus reperies in plurimis morborum iudicationibus. Et verò quid saubrius *perirrhosis*, quibus ex universo corporis ambitu humores in alveos & cavitates, veluti per emissaria quadam deponuntur, arque ita universum corpus hostilibus repurgatur succis, aliquando per *alvum*, aliquando per renes & vesicam, interdum per vomitum, aut alia corporis effluvia? Ad hunc modum, teste experientiâ, & observante divino Sene, summo

(a) Scđ. 4. observationum magistro, [a] quibus in febribus aures obscurant, sanguis è na-
 aph. 60. bus effluens, aut alvus exturbata, morbum solvit. [b] Mulieri, menstruis deficienti-
 (c) Scđ. 5. bus, è naribus sanguinem fluere, bonum. [c] Caput laboranti & circumcirca dolenti,
 aph. 10. pus aut aqua, aut sanguis effluens per nares, aut per os, aut per aures, solvit morbum.
 (d) Scđ. 6. [d] Melancholicis & nephriticis, hæmorrhoides superuenientes bonum. [e] Alongo lvi
 aph. 11. profluvio detento, sponte superueniens vomitus, alvi profluvium solvit. [f] Ophthalmia
 (e) Scđ. 6. laborantem, ab alvi profluvio corripit, bonum. [g] Infantibus, si varices, aut hæ-
 aph. 17. morrhoides supervenerint, insania solutio fit. [h] Si à leucoplegma à detento, vehemens
 (i) Scđ. 6. diarrhæa superveniat, morbum solvit. Num sub confluentibus variolis pyali mus
 aph. 21. in adultis, alvi fluxus in infantibus, tanti sunt momenti, ut si defec riter, pæ-
 (h) Scđ. 7. tens imminet vitæ discrimen? Num diarrhæa malignis febribus superueniens,
 aph. 29. lympham acrem nervosum genus intestantem, ad intestina repellendo, & spas-
 mîs, & deliriis, & sonorosus affectibus occurrit? Num pa alysis artus invadens,
 apoplexiam solvit? [i] Num febrem convulsioni supervenire melius est, quam feb i
 (i) Scđ. 2. convulsionem; [k] etenim à convulsione, vel tetano detentis, febre superveniente, libe-
 aph. 26. ratur. Haud minus inconcussa supel litant hujus assertionis argumenta scabies, libe-
 (k) Scđ. 4. ratum. Haud minus inconcussa supel litant hujus assertionis argumenta scabies, libe-
 aph. 57. herpes, erysipelas, arthritis, bubones, achores, favi, &c. quæ si inauspicatò
 introcesserint, vanuerint, que, vel præposterè sanata sint, lethales aut graves af-
 fectus inducere solent. Hæc autem averlurus est Medicus? contra, artis est
 solertia rursus isthæc evocandi in quæ relabi prodest; quemadmodum quid
 simile interdum expedit promoveri cauteriis, epispasticis, cucurbitulis,
 frictionibus & aliis hujuscæ modi pæfidiis, quorum ope ab imis visceribus ad
 habitum avo. atis pravis succis, infecta mala ægotan ium saluti vertuntur;
 multi quippe sunt morbi qui juvant, & quibuscum tuta manet sanitas.

Ergo dantur salutare Morbi.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus - Abrahamus PAJON DE MON- CETS, Eques, Societatis Literariæ Catalannen- sis Socius.	M. Simon - Antonius BRINGAUD.	M. Benjamin Ludovicus LU- CAS DE LAUREMBERG.
M. Claudius - Thomas- Guillelmus GUILBERT DE PRÉVAL.	M. Claudius - Josephus GENTIL, Militarium Nosocomiorum ad Re- gis Exercitum Medicus.	M. Leander PRAGET, an- tiquus Consiliarius Me- dicus Regis or inarius in ejus Castelleo
M. Jacobus GOURLEZ DE LA MOTTE.	M. Edmundus - Thomas MOREAU,	M. Ludovicus - Guillelmus- LE MONNIER, Consilia- rius Medicus Regis ordi- narius Primarius, Regia- rum Parisiensis, Londi- nensis ac Berolinensis Aca- demiæ Socius & in horto Regio Botanice, Professor ac Demonstrator.

Proponebat Parisiis JOANNES-AUGUSTINUS COUTAVOZ, Parisinus,
 Saluberr. mæ Facultat s Medicinæ Parisiensis Baccalaureus.

A. R. S. H. 1767. à sextâ ad me idiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facult. Medic. Typographi, 1767.